

Minister Edukacji i Nauki

Przemysław Czarnek

DWEW-WWR.4017.30.2023.KK
Warszawa, 03 lipca 2023 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo nr VII.7037.37.2023.AT z 15 maja 2023 r., uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Wobec zmniejszającej się liczby szkół i placówek oświatowych, prowadzących stołówki szkolne, wykazanych w Systemie Informacji Oświatowej, Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło działania na rzecz zachęcania organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe do utrzymywania stołówek w szkołach lub ich reaktywowania.

Ministerstwo Edukacji i Nauki przygotowało podstawę prawną dotyczącą obowiązku zapewniania w publicznej szkole podstawowej warunków do spożywania przez uczniów gorącego posiłku co najmniej raz dziennie¹.

W ten sposób dyrektorzy szkół zostali zobowiązani do zapewnienia uczniom możliwości spożywania posiłków w wyodrębnionych pomieszczeniach – specjalnie wyposażonych, spełniających bezpieczne i higieniczne warunki spożywania gorącego posiłku. Wprowadzone rozwiązanie spowodowało, że ok. 1,3 mln uczniów szkół podstawowych ma zapewnione warunki do spożycia gorącego posiłku w czasie pobytu w szkole.

Nałożenie w 2018 r. nowego obowiązku na organy prowadzące publiczne szkoły podstawowe przyczyniło się do opracowania w Ministerstwie Edukacji Narodowej nowych rozwiązań, określonych w *module 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023*², który umożliwia wsparcie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnianiu higienicznych i bezpiecznych warunków spożywania w szkole gorącego posiłku przez uczniów.

W latach 2019–2022, dzięki realizacji tego programu, liczba stołówek szkolnych zwiększyła się o 2 190, tj.:

- 1) o 452 stołówek szkolnych, w których wydawanych jest dziennie ponad 500 posiłków;
- 2) o 932 stołówki szkolne, w których wydawanych jest dziennie od 250 do 500 posiłków;
- 3) o 806 stołówek szkolnych, w których wydawanych jest dziennie nie więcej niż 250 posiłków.

¹ art. 106a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900), który wszedł w życie z dniem 1 września 2022 r.

² Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. poz. 1007).

W latach 2019–2022 ze wsparcia finansowego w ramach programu skorzystały 1 833 organy prowadzące 2 616 publicznych szkół podstawowych (z 12 440 szkół tego typu w kraju).

Obecnie w Systemie Informacji Oświatowej odnotowano wzrost liczby podmiotów posiadających stołówki (w ogólnej liczbie szkół i placówek wykazujących dane z 57 % w 2019 r. do 62% w 2023 r.).

W związku z dotychczasowym kierunkiem zmian w zakresie wzmocnienia opiekuńczej funkcji szkoły oraz dużym zainteresowaniem programem wydaje się konieczne jego kontynuowanie. Umożliwi to dalsze wspieranie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w tworzeniu bezpiecznych i higienicznych warunków lokalowych oraz zapewni możliwości spożycia posiłku uczniom.

Na podstawie ustawy o systemie oświaty³ Ministerstwo Edukacji i Nauki, we współpracy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, przygotowało projekty aktów prawnych związanych z kolejną edycją wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Odnosząc się do kwestii zróżnicowania kosztów gorącego posiłku w stołówkach i innych formach zapewniania posiłku (agent, catering) uprzejmie wyjaśniam, że Naczelny Sąd Administracyjny, w tezie zawartej w wyroku z 26.10.2009 r. (I OSK 567/09), uznał za niewłaściwą sytuację różnicowania kosztów posiłku ze względu na sposób organizacji żywienia (stołówka szkolna lub dowożenie wynikające z braku kuchni w szkole).

Jednak w świetle konstytucyjnych regulacji dotyczących jednostek samorządu terytorialnego, stanowisko NSA może być kwestionowane. W pełni uzasadnione byłoby tylko w sytuacji, gdyby ustawa nakładała obowiązek zorganizowania w szkole stołówki. Nie można bowiem zapominać, że zmiana w zakresie zadań gminy wymaga odpowiednich zmian w podziale dochodów publicznych, zgodnie z art. 167 Konstytucji RP⁴. Zadań tych nie można wywodzić w drodze interpretacji. Oszacowano, że wprowadzenie w przepisach prawa oświatowego regulacji, nakładającej na wszystkie organy prowadzące publiczne szkoły podstawowe obowiązek zapewniania odpłatnego gorącego posiłku w szkolnej stołówce (o której mowa w art. 106 ust. 4 ustawy⁵), wygeneruje po stronie tych organów w kraju łączne koszty w wysokości co najmniej 235 mln zł rocznie⁶.

Dostrzegając wagę problemu i występującą sytuację zróżnicowania ponoszonych przez rodziców kosztów gorącego posiłku dla uczniów w szkołach, Ministerstwo Edukacji i Nauki rozważa możliwość zmiany przepisów prawa oświatowego w tym zakresie.

Z poważaniem,

Z upoważnienia
Ministra Edukacji i Nauki

Marzena Machałek

---

³ art. 90u ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230).

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r., Nr 114, poz. 946).

⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900),

⁶ Biorąc pod uwagęienne kwoty wyrównania różnic w cenach za posiłek w stołówce i posiłek dostarczony w ramach cateringu oraz liczbę dni w roku szkolnym (256 dni): [200 534 uczniów x 2,62 zł = 525 399,08 zł x 256 dni = 134 502 164,08 zł]+[90 722 uczniów x 4,31 zł = 391 011,82 zł x 256 dni = 100 099 025,92 zł].

Sekretarz Stanu
/ - podpisano cyfrowo/